

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.,
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cîsnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie”

La
Abonament lunar

pentru

Noemvriest. vechiu

invitat

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Totul pentru libertate.

(*) Vieața, cu toate condițiile sale, și libertatea, cu toate drepturile sale, sînt bunurile cele mai neprețuite ale omului. Fără de una sau fără de cealaltă, omul nu este complet în ființa sa ideală, ci este un organ schilod, o ființă nenorocită.

Dar' mai scump decît vieața, este libertatea. Aceasta ne distinge pe noi și ne separă de celelalte viețuitoare. Libertatea, în toate ramificațiile și atribuțiile ei, este cel mai înalt drept și fericirea cea mai înaltă a omului.

Au fost totdeauna, ear' în epoca materialistă de acum sînt cu atât mai mulți oameni, cari de dragul unei tihne și a unei satisfaceri de ordin animalic, supra-prețuesc vieața ori-cărei libertăți. Pentru asemenea preținși oameni, națiunea „a trăi” se mărginește la fundamentele cele mai elementare ale organismului: a mânca, a bea, a dormi și a satisface instinctelor. Încolo pace. A cugeta, a munci pentru alții, a te jertfi, a lupta pentru a te lumina, toate aceste funcțiuni intelectuale și ideale ale traiului sînt necunoscute lor.

Nu încapă vorbă, că asemenea indivizi nici nu sînt vrednici de libertate. Nici chiar de vieață nu-s vrednici. Sclavi sînt ei și sclavi au fost totdeauna, fie că i-a stăpînit puterea altora, fie că i-a stăpînit slăbiciunea proprie. Robi despoției sau robi patimei lor, — e indiferent pentru teoria acestui fenomen social.

În vremea de azi, acei ce prefer libertății vieața sînt foarte mulți și pretutindeni, ear' acei ce nu înțeleg vieața fără de libertate, sînt cu atât mai puțini.

Popoarele de azi se găsesc în acest punct pe același plan cu indivizii. Puține sînt popoarele cari prețuesc mai mult libertatea decît vieața și multe sînt acele cari jertfesc libertatea pentru vieață.

Pentru a conforma aserțiunea aceasta adevărului, trebuie să distingem două grupuri de popoare: acele cari renunță la propria libertate, în favorul unei proprii vieți de azi pe mâne, și acele cari jertfesc principiul genuinei libertăți, disprețuind libertatea altora, pentru a-și asigura cu ori-ce preț propria vieață.

Evident, și unele și altele supraprețuesc libertății — vieața. Popoarele cari de dragul vieții tolerează a li-se răpi libertatea, de sine înțeles că nu știu prețul înșenja și indispensabilitatea libertății. Ele sînt atât de animalicești, încît se îndestulesc cu o miserabilă robie, care o privesc drept... vieață. Ear' acele popoare, cari pentru propria lor vieață, desconsideră și calcă în picioare libertatea altor popoare, deasemenea nu prețuesc atât de mult libertatea, pe cît prețuesc vieața. A prețui libertatea, înseamnă a respecta libertatea tuturor; a prețui numai propria libertate, înseamnă a neprețui adevărata libertate.

Nici un popor oprimător, nu prețuesc adevărata libertate, întocmai cum nu o prețuesc popoarele lașe, cari îmbrăncesc sub greutatea opresiunii.

Prețuesc mai mult vieața decît libertatea și Maghiarii, cari oprimă naționalitățile nemaghiare, de dragul puterii lor de stat ilegale, și Englezii, cari răpesc libertatea popoarelor africane de dragul îmbogățirii proprii.

Și dau probă completă că prefer vieții libertatea și naționalitățile nema-

ghiare cari de veacuri luptă și sufer și când e nevoie mor pentru dreptatea lor, și popoarele africane cari prind azi armele și se duc la moarte sigură — pentru libertatea lor.

Atitudinea de admirat a stăruțelor Transvaal și Orange față de colosală Engliteră, oferă o pildă strălucită despre prepotența iubirei de libertate față cu iubirea de vieață, și o notă sublimă a celui mai limpede idealism serios.

Burii, o mână de oameni, muncitori și liniștiți, au fost cuprinși de patima războiului îndată ce și-au văzut primejduită libertatea. Într-o clipă le-au sărit într'ajutor Orangezii, cari înțelesă că și libertatea lor e amenințată de aceeași soartă.

Astfel, s'a întemplat faptul sensibil și aproape de necrezut, că niște pitici au declarat însuși războiul uriașului. Au declarat războiul, pentru-că le era uriașă dragostea de libertate și pitici li-s'au părut Englezii cu dragostea lor de bogăție.

În afară de Englezi — dar' nici acestia toți — lumea întreagă admiră pe Buri, pe acei oameni, cari în jargon englezesc au avut „obraznicia” (noi zicem „curajul supranatural”) de a se lua la luptă cu Englitera uriașă. Simpatfiele lumii culte sînt pe partea Burilor și trupe de voluntari europeni luptă alături cu ei.

Sfîrșitul războiului e ca sigur. Chiar de vor eși biruitori Burii, în luptele de acum, la urma urmelor tot ei vor fi biruiți. Ziarele ne vestesc, că Englitera a pus pe cale spre Transvaal o armădie colosală față cu biete trupe ale Burilor: 61.000 ostași, 10.000 de călăreți și 164 de tunuri! Ce vor face Burii cu atîta potop de vrășmași? Vor lupta eroic, vor prăpădi mulți Englezi, dar' vor muri până la unul, dacă vor lupta până în capăt...

Dar' tocmai pentru aceste motive admirăm noi pe Buri. Ei au dat proba cea mai tare, că prefer vieții libertatea. Ear' cu Englezii nu putem simpatisa, pentru-că discreditează înalta lor cultură, profesând și azi principiul care recunoaște de îndreptățit totdeauna pe cel mai tare.

Popor asuprit de veacuri și de veacuri lipsit de libertatea adevărată, noi putem învăța mult dela Buri. Putem învăța dela ei, deși n'au nici originea noastră glorioasă, nici trecutul nostru aproape bi-milenar, nici numărul nostru de 11 milioane, nici cultura noastră, nici puterile noastre de vieață. N'au nimic din toate acestea, dar' au acea dragoste uriașă de libertate, acel curaj supra-eroic, de a fi gata să jertfească ori — când vieața pentru libertate.

Avem noi atîta dragoste de libertate? Avem noi atîta dispreț de-o vieață robită?...

Sibiu, 27 Oct. n.

Fondul de dispoziție. Spre ce scop se folosește fondul de dispoziție? a întrebat un deputat din opoziție pe șeful guvernului maghiar în comisiunea financiară, și prim-ministrul maghiar i-a răspuns că nu-i poate spune, pentru-că asta-i — secret profesional. Pe cale privată îi poate da unele informațiuni, dar' așa, în fața lumii, nu merge. Despre una însă îl poate asigura, că pentru subvenționarea presei guvernamentale nu se dă nimica, ci numai pentru câștigarea de știri informative și pentru unele scopuri de informare, pe calea publicității. Am înțeles! Pentru spionarea naționalităților și pentru publicarea prin foi străine a înșanităților lui Ovdry, etc

Din reichsrath. Ședința de Mercuri a reichsrath-ului austriac a fost tot așa de sgomotoasă ca cea premergătoare. Întreruperile și injurăturile

au urmat din ambele părți, dela Cehi și dela Nemți. A decurs astfel: Președintele a comunicat rezultatul alegerii din ședința trecută, referitoare la comisiunea cuotei, după-ce apoi s'a intrat în ordinea de zi. Deputatul Jaworski, declară în numele Polonilor că n'are încredere în guvern și nu-i va sprijini politica. Contele Pálffy atacă asemenea guvernul în numele feudalităților, și zice că nu-i votează încredere. Dr. Stranski, Ceh-tiner atacă rău guvernul pentru revocarea ordonanțelor. Trage în discuție și Coroana, pentru-ce președintele îl admoniează și îl roagă să nu vatem regulele parlamentare. Pe când vorbea Stranski, întreruperile curgeau din toate părțile. Türk i-a strigat: „Las' că trimitem noi tunuri prusiace în contra voastră”, ear' Dr. Stranski a răspuns: „Türk nu merită să fie nici scuipat din partea omului onorabil”. Au urmat apoi alte tituturi reciproce ca: „pore de căne” etc. În urmă au fost rostite vorbirile Italianului Kalafatti, care are încredere în guvern și a Drului Kathrein, care cere dela guvern o lege pentru regularea limbilor, — după-ce președintele închide ședința în mijlocul unei agitații generale.

Escesele se jn lanț în Boemia și Moravia, din cauza revocării ordonanțelor referitoare la întrebunțarea limbilor. Poliția, gendarmeria și milizia are mult de lucru cu resfirarea demonstrațiilor și în focul luptei se face des înțebunțare de arme. După vîrsarea de sînge dela Hollschau, a urmat un alt măcel la Wschetin, unde gendarmeria a fost siliată să descarcă puștile. Au rămas morți la moment 2, sînt grav răniți și se luptă cu moartea 17. Escesele au început să iee pretutindenea un caracter antisemit.

Parlamentul maghiar se va redeschide, Luni, în 30 Octomvrie. Dat fiind că despre votarea bugetului până la finea anului la nici un cas nu poate fi vorba, ministrul de finanțe va prezenta încă în ședința de redeschidere un proiect de lege despre votarea indemnizărilor pe cele trei luni dintăiu ale anului viitor. În aceeași ședință prim-ministrul Széll va comunica dietei programul de muncă, stabilit în consiliul de ministri, ținut ieri.

În chestia fumană. Prim-ministrul Széll a făcut declarațiuni în chestia fumană. Întrebat fiind în comisiunea financiară, că ce e adevărat din știrile răspândite, despre o apropiată a rezolvare a chestiei fumană și anume, pe baza propozițiilor făcute din partea autonomiștilor din Fiume, ministrul a răspuns, că orașul Fiume aparține teritoriului ungar, prin urmare guvernul e dator să facă ordine în raporturile de guvernare, prin cari orașul e legat de statul ungar. Raporturile acestea sînt regulate prin un provisoriu, ce dăinuște dela 1883, care însă va trebui definitivat. Guvernul va lua chestia în mână imediat cum va dispune de timp și o va rezolva așa cum cer interesele statului. Cu autonomiștii din Fiume nu a intrat și nu va intra în tratări, pentru-că pretenziunile lor sînt de așa, încât nici nu se poate intra în discutarea lor. De altcum guvernul va da la timpul seu socoteală parlamentului despre pașii ce-i va întreprinde în chestia fumană. Pe scurt, guvernul n'a făcut nimica până acum în chestia fumană, fiindcă — n'are timp!

Delegațiunile. Guvernul austriac dorea ca alegerea delegațiunilor să fie pusă pe ședința de ieri a reichsrath-ului la ordinea zilei, dar' în urma scandalurilor întemplate în reichsrath, alegerea s'a amînat pe una din zilele prime ale lunii Noemvrie. Așa se vede, că guvernul austriac nu e tocmai sigur că va pute străbate cu alegerea delegațiunilor, de aceea a amînat alegerea.

Noi și Polonii.

E mai mult de o sută de ani, de când despre Polonia, mândra crăime a „Leșilor”, se vorbește numai ca despre o moartă, o moartă care a fost și ea odinioară viuă și viguroasă, care însemna și ea ceva în lume, dar' care s'a sfîrșit ca o jalnică poveste.

Polonia fusese regat însemnat, înțepent între coastele alor trei împărății mari și tari, între Rusia, Austria și Germania (pe atunci Prusia). Era însă cîrmuită de niște oameni neastîmperați fără păreche. Puternicii vecini trebuiau să aibă ochii tot asupra acestei crăimi, ca asupra unui cuib de primejdii, ca asupra unei vetre de jăratec, care amenința în toată clipa a da flacări și a primejdi și liniștea caselor vecinilor sei.

Nobilii poloni erau foarte năsălnici și ei prin dieta lor și prin guvernele lor formau primejdia aceasta neîncetată. Purtarea lor a trezit în capetele puternicilor vecini un gînd grozav: ca ei, pentru a scăpa de neliniștirile acestei crăimi, să o sfășie de vie în trei, și să o împartă între sine.

Așa au gîndit, așa s'au înțeles, așa au făcut. Într-o dimineață Polonii s'au trezit că-i năpădese din trei părți armate străine, le umplu cetățile și satele, îi declară desființați, rupți în trei și supuși alor trei împărății! Ori-ce împotrivire fu zădarnică. Noii stăpîni începură fiecare a apăsa și gătul pe cei căzuți pe mîna lui, a înghiți bucata ce i-a căzut. Și își îndesa fiecare în stomach a treia parte din trupul viu al națiunii polone, și începă a-l mistui. Și e peste o sută de ani de când rod și macină la el, și încă nici una din acele trei puteri, nu se poate lăuda că a mistuit partea sa, că a prefăcut-o în carne din carnea sa!

Rusia a închis toate școalele polone și a pus în locul lor de cele rusești, a trimis în groaznica Siberie pe fiecare Polon care cuteza a grăi ceva contra rusificării. Germania a început a-i călea în picioare ca pe puii de vipere, a-i silul să folosească limba germană, a uita pe cea polonă, ear' în timpul din urmă a le cumpăra pămînturile și a nu le mai vinde altele, ca să fie siliți a se pusti, — și totuși nu a putut face din ei Nemți. În Austria nu le-a mers așa rău, că Austria ocupată cu alte nevoi din lăuntru, nu s'a mai putut da și la stîrpire de Poloni. Aci le-a mers mai bine. În celelalte 2 țări însă, rău de tot.

Puternică e Rusia și puternici Prusaci, dar' iubirea de neam și de limbă a Polonilor a fost și mai puternică, a învins puternicia acelor. Cu cît se vedeau mai căleți pe capete, cu atît jurau mai tare pe limba și naționalitatea lor și nu se deslapeau de ea, încît, cum ziserăm, Prusii au început să le cumpere pămîntul și să-l alunge de pe el, spre a-i pusti, vîzînd că încolo totul e în zădăr, că dacă acest popor, deși numai o frîntură de popor de vre-o 2 milioane, ține cu tărie la limba și naționalitatea sa, n'au ce-i face! Și doar Nemții sînt în Germania 48 milioane față de aceste 2 milioane de nenorociți căzuți în ghiarele lor!

A văzut aceasta și puternica Rusie, că nu merge cu desființarea și rusificarea Polonilor sei, deși nici ea numai alegătoare în mijloacele de siluire a lor, nu a fost, toată suta de ani cît a făcut proba cu ei.

Austriei nici prin minte nu-i mai trece să-i desnaționalizeze. Și dacă au văzut și-au văzut așa eacă dragă-mi-te Doamne, că dintr'odată cruzii și neîndurații de ieri, au venit la gînduri mai bune, și în timpul din urmă s'a scris multe bune pentru Poloni, ba s'a svonit chiar, că li-se va da libertate și stat național.

Fapt este, că Rusia a slăbit în vara aceasta foarte mult coarda de apăsare

a Polonilor. De unde până aci ei de o sută de ani n'au mai auzit limba lor polonă în școale, acum s'a dat poruncă dela marele Țar, ca în toate școalele din ținuturile polone, să se introducă limba polonă alături de cea rusească, ba mai mult: în limba rusească să nu se mai dea copilor învățătură decît din gramatica rusească și aritmetică, încolo toate să se învețe în limba polonă!

Polonii ruși sînt fericici și cîntă imnuri de slăvire Țarului, căci vîd în aceasta începutul descătușării lor! Ear' ca mîne se vor vedea — liberi ear'!

De ce? Pentru-că au fost bărbați în toată puterea cuvîntului, și nici atunci când cu copitele căzăcești căleți au fost, nu s'au dat până au fost vii! Și au văzut puternicii că nu au modru a-i desbrăca de scumpa lor naționalitate, — și sătui de încercări zădarnice și neomenease, le dau libertatea de desvoltare, pentru-ca mîne să le dea poate neatîrnarea pe care li-au răpit-o demult-demult.

Avem noi, ca Români, de învețat ceva din aceasta? Cum nu! Încă foarte mult! Învățăm aceea, că bărbăția întru apărarea naționalității, poate fi palmuită isbită, hulită, și azi și mîne, dar' poimîne ea tot ese în strălucirea ei deasupra, și tot își ajunge limanul, căci — au pierit vremile desbrăcării popoarelor de naționalitatea și limba lor! Eată pun jos armele de acest fel state ca Rusia față de Poloni, eată se dovedesc nepuțințioși Nemții cei mulți și tari față de-ai lor Poloni, — dar' noi Români, dacă mai e nițică bărbăție în noi, să ne slăbim la inimi și să ne îndoin sufletul, că vom fi înghițiți de politica de maghiarizare, când ei abia sînt de 2-ori cît noi, nu de 24 de ori ca Nemții bunaoară față de-ai lor Poloni?

Nu; să nu ne slăbim cu sufletul, că deși vom ave încă zile de suferință nepoții ori chiar fiii nostri, trebuie să ajungă zorile binelui!

Polemice în jurul autonomiei.

În chestiunea autonomiei bisericei române gr-catolice am publicat nu de mult un articol scris de dl Dr. Ales. de Vaida-Voevod. Articolul însemna un simptom al situației grave, în care se află chestiunea aceasta mare, care, trebuie să o accentuăm, nu află din partea competentă îngrijirea ce o reclamă. Articolul dlui Al. de Vaida-Voevod trebuia să fie un memento pentru toate cercurile bisericei unite, ca în fine să se pună pe lucru și să păsească mai cu bărbăție contra epocalului atentat, ce dușmanii nostri seculari, în deplin acord laici și preoți, ministri și prelați, prepară asupra autonomiei bisericei gr-cat. române și în urmare chiar asupra existenței ei.

Vedem cu durere, că articolul n'a fost corect interpretat. În loc de a porni o acțiune serioasă, în patrie și străinătate, în favorul bisericei unite și a drepturilor ei imprescriptibile — cercurile competente, în special cele din Blaj, încep polemică cu articolul dlui Vaida. Nu se ocupă va să zică de prevenirea pericolului celui mai apropiat, și iminent, ci de eventualitatea ce articolul dlui Vaida o prevede ca o ultima ratio a întregii chestiuni.

Polemicele acestea sînt fără rost, și nu pot produce altceva decît să mărească confuzia și astfel să agraveze situația. Ar fi cu mult mai bine dacă bărbații frunțași ai bisericei greco-catolice ar lua polemica cu prelații catolici, cari atacă, nu cu Români, cari se apără. Mai bine ar lucra credem, dacă ar disputa cu cardinalul Schlauch, și conșoții, cari sînt teologi, ear' nu cu dl Vaida, care nu e teolog și pe care dacă va ajunge lucrul până la ultima ratio, tot nu-l vor convinge cu toată știința teologică.

„Unirea” se provoacă cu tărie la puterea Romei, care poate apăra bise-

rica gr-cat. de lovitura ce-i prepară maghiarismul. Și poate să aibă dreptate; tocmai de aceea ar fi mai bine a lansa articoli în presa catolică din Roma și Viena, decât în „Unirea”, și a lumina chestiunea acolo unde e de lipsă, ear' nu aici între noi, unde e clară.

Eată de ce nu putem decât să reprobăm polemicile, cari s'au pornit. Dacă luăm notă despre ele o facem numai din datoria de cronicari credincioși, și pentru a spune, că e pagubă a cheltui în această direcțiune energia și — cerneala. Eată echourile articolului dlui Vaida:

Reflecșiunile „Unirei”

Într'un articol „Unirea” scrie între altele astfel:

„Să presupunem pentru un moment, că la vorbele unor nesocotiți toți Românii uniți s'ar face neuniți, ceea-ce este o presupunere absurdă. În cazul acesta autonomia bisericii române ar fi oare adăpostită de ori-ce primejdie? Oare contrarii aceia ai națiunii române, cari astăzi voesc să răpească autonomia bisericii unite și limba ei liturgică ar fi atât de generoși, încât să respecte autonomia bisericii neunite și limba ei liturgică? N'au fost oare Românii toți neuniți înainte de 1700 și totuși protopopii lor erau siliți să poarte în sinoade pe umerii lor pe episcopul reformat? Noi credem, că aceia cari au umilit și asuprit atât de cumplit biserica românească înainte de unire, nu s'au schimbat de loc. „Și-au schimbat pērul, dar” năra-vu nu. Acum se încearcă să cucerească și să robească biserica românească unită cu gândul rezervat, ca după aceea să se întoarcă cu furie și mai mare în contra bisericii neunite, chiar și când aceea ar cuprinde în sine și pe toți Românii de sub coroana Sfântului Stefan.

Ghiulelele lor au făcut până acum unele spărături și în zidurile autonomiei bisericii neunite. Ce va fi însă atunci când reduta puternică, ce o constituie biserica română unită în viața poporului nostru, va fi căzut în mâna dușmanilor, fie prin puterea, violența și brutalitatea acestora, fie prin lășitatea și neghiobia Românilor uniți, cari pără-rindu-și reduta s'ar retrage în cetatea bisericii neunite. Această redută poate fi încă ocotită de o putere mai înaltă, de Roma. Dar' dacă din lășitate și neghiobie am părăsi această redută, care scutește și cetatea bisericii române neunite, ce va fi de această biserică? Am pute înșira mai multe cazuri de atacuri în contra instituțiilor culturale din biserica unită, cari numai pentru aceea nu au ajuns până la zidurile cetății biserice neunite, fiindcă au fost respinse deja din depărtare din reduta biserice unite.

Dar' nu insistăm asupra adevărului aceluia, că dacă toți Românii s'ar întruni într-o singură biserică, nu am avea mai mari garanții pentru autonomia bisericii române, decât avem astăzi, ci din contră am fi și mai expuși pericolului. Nu insistăm asupra acestui adevăr, nu numai pentru că desfășurarea lui ne-ar face să eșim din cadrele unui articol de jurnal, dar' mai virtos pentru aceea, că pe lângă toate tiradele oamenilor, cari propagă ideea trecerii tuturor Românilor la neunire, ideea aceasta nu se va pute realiza, ci din contră într-o cât ar produce o mișcare religioasă mai estinsă și mai adâncă în sinele poporului român, ar aduce asupra acestui popor o mare nenorocire chiar și din punct de vedere național și politic.

Cine crede, toți Românii uniți ar pute fi înduplecați să treacă la neunire, nu cunoaște pe acești Români și n'are nici idee despre puterea convingerilor

religioase. Cine ar pute presupune, că un cler numeros cum este cel unit, crescut cu îngrijire în adevărurile religioase, care este chemat a o predica, nu ar pași cu zelul servitorului credincios întru apărarea biserice sale și nu ar cerca să impedeze trecerea în masă a poporului său la neunire?

Ear' dacă abstragem chiar dela feluritele motive, cari determină acțiunile oamenilor, și considerăm numai legăturile întinse familiare, ce le are acest cler cu poporul credincios, ușor putem pricepe, că trecerea tuturor Românilor la neunire este o imposibilitate morală. În momentul, în care așadar s'ar porni mișcarea de trecere a Românilor uniți la neunire, s'ar începe o luptă înverșunată între fiii aceluiași popor, și această luptă, ca și în secolul trecut după aparițiunea călugărului Visarion sprijinit din partea Maghiarilor reformați, ar degenera la astfel de brutalități, încât statul s'ar vedea constrins în interesul ordinii publice să intervină spre a face liniște, ear' liniștea aceasta produsă din partea contrariilor nostri ar însemna înfrângerea cea mai cumplită, ce au îndurat-o Românii în secolul acesta pe terenul bisericesc, cultural, național și politic.

Măne vom publica un articol din partea dlui Valer Moldovan, care apără pe dl Vaida de atacurile din „Unirea”.

Manifestația din Roma și diplomația.

Viena, 25 Octomvrie n.

Reținut aci de o indispozițiune căpătâtă la Roma, din oboseală, află că unele jurnale vieneze, sub influența neînțeleptilor dela Budapesta, au publicat falsa știre, că noi Românii am fi propus să se țină congresul viitor la București, dar' că propunerea noastră ar fi căzut combătută de membrii unguri.

Dau cea mai formală desmințire acestei aserțiuni: noi Românii n'am propus București pentru viitorul congres și nu-l puteam propune, căci nu aveam autorizarea M. S. Regelui și a guvernului M. Sale. Nu puteam dar' lua asupra-ne de a face asemenea propunere, legată cu spese de 40—50.000 lei. Afirm earăși și aceasta, că dacă eram autori sășii să facem asemenea propunere, apoi toți Ovăry-ii din lume nu puteau să împedec votarea ei cu imensă majoritate.

Una la mână! Mai scriu gazetele inspirate dela Budapesta, că noi Românii am făcut la Roma anti-maghiarism; nu e adevărat: noi am făcut acolo romanism, latinism, de aceea ne-a înțeles și aprobat toată Italia și ni-au făcut ovațiuni neunite.

Da, au cutezat altă-dată indivizi salariați de guvernele ungurești să țină conferențe chiar în Roma, căzându-se să probeze fraților nostri italieni, că noi Românii nu sântem *Romani, latini*. Am răspuns acum la minciunile acelor falsificatori ai etnografiei și istoriei și răspunsul nostru l-a primit însuși guvernul fraților nostri italieni și toți falsificatorii de documente, de istorie, au rămas și vor rămâne cu urechile pleoștite și cu coada între picioare... Un domn din acești falsificatori de istorie credea, că ne va repune în Italia, fiindcă s'a întemplat să fie genere unui important senator italian. Iute l-a subvenționat guvernul peștan să vină în Roma să dea desghin „Valahilor”. Astăzi acel personaj s'a încredințat, gândesc, că dacă întemplantarea a făcut, ca el să se înrudească cu un senator italian, noi

Românii sântem toți înrudiți cu toți Italianii!

A doua la mână! Mai spun unele gazete salariate de cei dela Budapesta, că noi Românii am fost ajutați de guvernul român, ca să ni-se deschidă Forum-Trajani și să ținem festivitatea noastră cunoscută și aprobată de toată lumea română.

Nici aceasta nu e adevărat, deși lucrul era de dorit și chiar îl puteam aștepta dela un guvern, care a venit la putere luptând contra unui guvern acusat de *nenationalist*.

Adevărul e, că noi n'am amestecat guvernul nostru în nimica la realizarea planului ce „mi-am tras încă din București, când am deschis subscrierea publică pentru coroana lui Traian. De aceea nici o părtăgie n'avu la sərbare dl Dilliu Zamfirescu, al nostru „*chargé d'affaires*” dela Roma. Ba chiar s'a observat cu mirare absența lui dela sərbare, deși aceea se făcea sub președinția marelui și divului ministru Baccelli și a sindacului cetății eterne. Voiu adăuga chiar, că și unii din Români erau indignați de această abstențiune a dlui Zamfirescu, dar' toți au tăcut când le-am probat, că această nepărtăgie nu poate fi decât spre mai marele triumf al sərbărei noastre.

Mai vreți, dl'or falsificatori și alte explicațiuni?

La dispozițiunea d-voastră!

V. A. Urechid.

P. S. Din Roma află, că reprezentantul Austro-Ungariei și-ar fi arătat oare-care nenumăruri pentru participarea ministrului Baccelli la festivitatea noastră dela Forum-Trajani. Dar' cea zis oare ministrul Baccelli, care se nu fie împăcat deplin cu istoria? Nici marele Baccelli, nici nime din România nu ne-am ocupat cu Ungurii. Deci ce su-părare pot ave ei față cu guvernul italian.

Ei, da pricep: musca pe căciulă!

Revistă esternă.

Războiul în Africa-sudică.

În Natal.

Știrile sosite azi anunță, că generalul englez Yule a părăsit Dundee și Glencoe, ca să se împreune cu oastea lui White la Ladysmith. Cele două poziții au fost ocupate de Joubert, care cu grosul armatei sale a plecat spre Ladysmith, având de scop a împedeca împreunarea trupelor engleze, ear' de altă parte vrea să se împreune cu armata din Orange.

Generalul Yule retrăgându-se din Glencoe, a găsit linia căii ferate ocupată de Buri și astfel a trebuit să facă un mare ocol, prin locuri grele, ca să sosesacă la Ladysmith. Unele depeșe anunță, că lui Yule i-ar fi succedat să se împreune cu trupele lui White, altele însă o trag la îndoială.

Generalul White are de scop să împedecă împreunarea Burilor cu cei din Orange, cari sânt aproape de Ladysmith.

Se poate, că aici sau în apropiere să se întemple lupta, care are să decidă asupra sorței Natalului, că rămâne și mai departe în mâna Englezilor sau îl cuprind Buri.

În alte părți.

Din parte vestică se anunță, că generalul Krone a fost respins în două rânduri de către Englezi la Mafeking și a plecat spre sud să atace Kimberley.

Gubernurul din Capstadt, Milner a depeșat ministrului de colonii, că Basutii sânt aplicați a se răscula contra Englezilor. Ei sânt ațâțați de Buri,

pe cari Milner îi face responsabili pentru năvălirea Basutilor.

Guvernul din Transvaal a dat în 21 l. c. o proclamație, prin care declară de anectate teritoriile Grieva și Becuana. Aici se află orașul Kimberley, care este amenințat. Comandantul orașului a dat o contra-proclamație, în care declară de nevalabilă proclamația Burilor și zice că situația supușilor englezi nu s'a schimbat.

De pe la noi.

— Dela raportorii nostri. —

Feneșul-săseșc, 26 Oct. n. — Ieri, în 25 l. c. pe la 3 ore d. a. s'a iscat un mare foc în comuna noastră, foc care a ținut până la 8 ore seara. La început focul fu ajutat de un vânt vehement, încât în 3—4 minute o mulțime de edificii au fost incunjurate de flăcări. Mai târziu vântul a încetat. Pe la 3½ ore au sosit pompierii dela Gilău, mai apoi și cei dela Cluj.

Economilor Mitru Mocan și Mihaiu Mocan le-a sora și tot ce au avut în jurul ei. Lui Mitru Sălăjan și veduvei Nastasia Sălăjan li-a ars grajdul, șura, cotefe, fân, paie, și toată adunătura. Focul se zice s'a început din șura lui Mitru Sălăjan. Poate din copii s'a iscat. Asigurat n'a fost nice unul.

Cu ocaziunea aceasta am observat o credință veche dintre munți. Anume: când vede omul că vântul bate focul spre casa sa, el întoarce obiectele de prin casă, ca vântul să se întoarcă. Pănea care ai băgat-o cea dintâiu în cuptor e bine să o întorci, asemenea vasele etc. Așa-i credința între oameni.

„Chimic”

Chestiuni școlare.

Conferențele învățărești.

Ieri s'au început în toată arhidieceza gr-or. a Transilvaniei conferențele învățărești. În unele locuri mai fin și astăzi. Eșile odată din us aceste conferențe au fost reintroduse anul trecut, se vede cu bun succes, căci în est-an se continuă cu nou zel. Din douăsprezece districte se întrunesc în 12 centre toți învățăorii gr-or. spre a discuta și a se instrua reciproc, sub conducerea unui comisar consistorial.

Idea, în sine, de a sîr întruniți, în aceeași zi, în 12 centre ale diecezei pe toți învățăorii, împreună învățând și învățându-se, e măreață. Cu atât mai mari vor fi rezultatele, dacă conferențele se aranjează, și se conduc bine. Vom urmări cu atențiune această bună instituțiune.

Conferența din districtul Sibiului.

Ieri, Joi, la orele ½, 11 după serviciul divin învățăorii gr-or. din protopresbiteratele Sibiu, Seliște și Avrig s'au întrunit în una din salele seminarului „Andreian” în conferență didactică.

Înainte de deschiderea conferenței dl Dr. Vasile Bologa, comisarul consistorial aduce la cunoștința învățătorilor, că I. P. S. S. Metropolitul Ioan Meșianu și-a exprimat dorința de a fi de față la această conferență, și încă dela început.

Știrea a fost primită cu mare bucurie. Se alege îndată o comisiune de 7 membri, care dimpreună cu dl comisar consistorial să invite pe I. P. S. Sa la conferență.

După o mică pauză I. P. S. Sa în-tră în sală, însoțit de Prea Cuviosia Sa dl arhimandrit Ilarion Puscaru și de domnii: Zacharia Boiu, Moise Lazar, Nicolau Cristea, Dr. E. Roșca și Ioan Papin.

Di Dr. Bologa salută pe I. P. S. Sa, arătând bucuria și fericirea ce o simt învățătorii prezenți văzându-l în mijlocul lor. Întreite strigăte de „trăescă” au însoțit această bineventură. Printr'un discurs frumos și instructiv deschide apoi conferența. Urmează un act înălțător de inimă. I. P. S. Sa prin cuvinte dulci și frumoase dă foarte instructive povești învățătorilor. Cuvintele părintești sânt ascultate cu viu interes și răsplătite cu aplauze și „să trăescă”.

Se aleg doi notari: A. Galea și C. Popa. Urmează constatarea membrilor prezenți. Sânt de față 70, din 100 de învățători. Între cei de față sânt 15 învățătoare.

Se cetește elaboratul inv. din Seliște, dl Dumitru Mosora asupra temei: „Care este cel mai bun melod pentru dezvoltarea simțului religios-moral în elevi?”

Lucrarea e ascultată cu viu interes. Autorul arată însemnătatea ce o are dezvoltarea simțului religios-moral pentru omenime în general, și în special pentru poporul nostru; indică metodele și mijloacele prin cari s'ar pute cu mai mare succes desvolta în elevi acest simț. În legătură prezentează și un plan al materialului de învățământ, ce are să se propună în școalele populare din studiul religiunii.

Prin lucrarea aceasta dl Mosora ne-a dovedit nu numai că d-sa este înzestrat cu frumoase cunoștințe pedagogice-didactice, atât teoretice, cât și practice, dar' că și lucră cu mare râvnă și dragoste la progresarea rațională, după principiile pedagogice moderne a învățământului nostru școlar. E dedicat așa zicând cu trup și suflet carierei, la care este destinat.

A fost viu aplaudat și felicitat de toți.

După acestea I. P. S. Sa părăsește între aplauze conferența.

Tema lucrată de dl Mosora se dă membrului S. Făgărășan spre cenzurare, și o eventuală discuție asupra ei se amână pe ședința următoare.

Fiind timpul înaintat dl comisar consist. închide ședința.

Azi, Vineri, s'a ținut înaintea prân-zului a doua ședință. Despre decursul ei, precum și despre cea ținută azi după prânz, voi raporta în numărul de mâne.

Raportor.

Revista ziarelor.

„Constituționalul” crede că „*Timpu*l” face confuziune când nu vrea să discute cu dînsul, pretinzându-l de acuzațiune ce dînsul face guvernului conservator.

„*Voința Națională*” continuă chestiunea fânului.

„*Timpu*l” critică modul de a discuta al gazetelor opozițiunii.

„*La Romanie*” se ocupă și ea de atitudinea gazetelor din opoziție.

„*Dreptatea*” se ocupă de pretinsa crasă ministerială.

„*Universul*” vorbește de nouele resurse financiare ce s'ar câștiga din mai bună împărțea a impozitelor indirecte.

„*Drapelul*” arată cauzele crizei economice.

„*Gazeta Transilvaniei*” scrie despre puritatea alegerilor.

„*Epoca*” caracterizează presa opozițională.

FOIȚA „TRIBUNEI”

Din vremuri bătrâne.

(Urmare și fine).

Au pornit apoi către casă, dar' într'un mers tăcut, necăjiți și fără vorbă; Ciuda și mânia de cele pătite și frica de pedeapsă le rodea inimile.

Erau în calea jumătate, când Baciul se oprește deodată:

— Măi, e rău! Să știți voi, că-i rău! Și dușmanii vor plânge de jalea noastră... E mare lucru să nu împlinești tu porunca domnească.

— Ei, ș'apoi noi s'om de vină? Noi doar am făcut cât s'au putut!

— Nu-i vorba Ioane, cât am făcut, ci cât n'am făcut. E vorba, că de era birul biru, căplanul nu scăpa.

— D'apoi ce vină poartă aici birul?

— Știu eu ce știu; el are să tragă scurta, dacă nu i-a plăcut barbă rasă, tundă-l acum pe el!

— Nu năpăști, Baciule! Ce putem noi face dacă nu vrea „*ăl*” de sus.

— Ni! mă, ni! Cine-o mai fi și omul ce trece colo! pe la „*stăpătură*”?

— Nu se prea pare de pe la noi. Nu e singur, se vede pe lângă el încă ceva „*motroasă*”.

— Va fi vre-un copil.

— Necăjit mai trebuie să fie, sērmă-nul, de pornește la drum în cap de iarnă cu un copil așa de mic.

— Vom vedea noi cine-i și ce-i trebuie; iuțiți-vă numai pași!

— La ce să ni-i mai iuțim?

— La ce? Nu socotiți voi în capul vostru ăl de bostan, că poate să fie chiar omul ce ne trebuie. Și de ar fi numai! scăpăm de necaz, scăpă și satul de jale.

— Al dracului mai ești, Baciule, cât de iute le mai socoti în capul tău; le vijești ca de pe carte!

— De-a bună-seamă! De n'aș fi eu mulți „*douăzeci și cinci*” ar mai mânca spatele noastre.

— Bună ziua, om de omenie!

— D-zeu v'audă!

— Încătrău, bădiucule?

— Unde m'or îndrepta ochii, creștinilor! nu știu nici eu unde „*mi-e* dat să mă așez.

— Așa-i de noi, gândia Baciul.

— La noi în sat „*ai-a*fla loc destul de bun. Birul are chiar lipsă de slugă și d-ta ai fi bun. Știi cum sânt biralele: au multe lucruri, mai în treburi sătești, mai pe la curte; cât e lumea tot în dră-muri trăesc. D-ta i-ai și puța grijile de pe acasă și crede-mă, nu „*ti-ar* merge rău; e om creștin birul, „*ti-ar* pripiși și băiatul — sērmă de el, ce-l mai necă-

jești cu drumul așa greu. Ar crește și el pe la casa birului, la vremea lui, poate să-i capete și o sfoară de moșie.

Cu vorbe de aceste l-au dus pe bietul călător până la primar deșteptând, în amăritul său suflet, nădejdi de o viață cu pace. Era trecut de amezai, când au ajuns, și Baciul știu să neame-rească vorba și acum.

— Eată, birule! aici e omul de care aveai lipsă... și o fi om cu credință, ca omul mâncat de necazuri.

Dar' nu apucă să gate vorba și întră pandurul dela curte, cu poruncă aspră că să pornească la curte, ori cu ficior, ori fără ficior.

— Vom merge, zise Baciul, căci avem și omul ce ne trebuie. Mai știe D-zeu de pe unde-i și de ce-a fugit; e un om fără căpătâiu, și în cătune scăpă de toate; ș'apoi nici inimi înegrite nu lasă, are copilul așa, l'om crește noi!

Cât ai bate în palme a fost plină casa birului de „*babele*” satului. Omul nostru era ca trăsmit; nu-i venia să creadă urechilor....

— Sănțeți creștini, oameni buni! gândiți la D-zeu, fie-vă milă de copil; pe mine mă are numai. E zăic și ce s'a alege din el?

— Omule, începe din nou Baciul; de copil nu purta nici o grijă. Satul nostru îl ia de suflet, noi îi vom fi tată, femeile mamă și copiii noștri frați; a crește mare și-l vom face moșier:

Acum vedea sērmămul om că e per-dut; spărit privia și băiatul din unghie-țel dela foc; înțelegea poate și el că e rău cu ei. A început a plânge și cu el plângea și tată-seu.

.....Răii „*ti-au* omorât mama, și știe D-zeu numai cum am scăpat și eu cu viața aninată în aceste oase zdrebite.....

— Oameni buni! sântem de-o lege, fie-vă milă, nu de mine, ci de copil; și el e a lui D-zeu.

— Vezi bine, omule, că altcum nu se poate și noi sântem necăjiți, poate D-zeu ni-te-a trimis.

— D-zeu? D-zeu?... Atunci omori-ți-mă. Nu mai vreau să știu de D-zeul vostru! D-zeu m'a trimis? Să vedem dar' ce v'o trimis. Fac moarte de om. Nu v'apropiați!

Copilul plângea într'una, femeile de spaimă imbulzindu-se spre ușe, se călcău una pe alta. Străinul tot era vânet, spumega turbat, și fără să mai aștepte se aruncă spre Baciul.

— Unde te tragi drace, cu limbă de miere? și cu acestea îi infundă o bol-ditură cu băta drept în piept, de s'a și prăbușit pe spate, înăbușindu-i sângele pe gură și pe nas.

— Sânge?! sânge... Nu mai pot! aduceți funia și mă legați. Așa a fost să fie! Poate Dumnezeu m'a trimis. Ce stați? Legați-mă! altcum nu o scoatem în capăt. Nu v'etemeți! legați-mă nu-mai în grabă. Așa! stringeți bine... Porniți-mă la drum; să nu mai ved

sânge... îmi aminteste de moartea femeiei mele. Grijiți de copil, de a vrea Dumnezeu ne vom mai întâlni.

Au pornit și se părea așa de liniștit, dar' pe drum până la curte — în satul vecin — de vre-o trei-ori l-a mai apucat furia. Sbiră ca o fiară, se trăn-tea pe jos, mușca funia; nu-i făcea nimica, și singur se liniștea și pleca mai departe ca un miel, fără-ca să mai zică o vorbă. La curte din nou a făcut larmă, și trupul învinețit de bătaii vechi, a mai căpătât 50 de băte și apoi legat în șir cu alți nefericiți l-au pornit spre Cluj. Tot pașul era o săgeată de dureri, în trupul melițat de bătaii.

L-au dus și dus a fost pentru tot-deauna, nici vorbă nu s'a mai auzit de el, căci până azi nici unul nu l-a mai întors acasă, din cei porniți deodată cu el. L-au dus și i-a rămas copilul, copil de suflet satului fără inimă. Nici din iarnă nu ar fi eșit sērmămul, de nu îl ținea bătrânul popă. În primăvară la sfatul Baciului l-au luat dela popa, să-l țină cu ziua pe „*rîndul*” satului. O zi, două răbda și a treia mânca, — după-cum erau gazele, — în chipul acesta nu a putut duce mult. Prin Ciresșor a și murit — zice-se — că prea s'ar fi sătu-rat după o foame de vre-o trei zile.

Cam pe vremea aceea s'a întors și căplanul Găvrilă, ce a popit în Budur-leni până după vrăjbărie.

Saul.

Cronica zilei.

Calumnii spulberate.

Foia de scandal din Arad continuă consecvent a calumnia și minții, — unica sa consecvență. »Calumniare audacter semper aliquid haeret«, este un vechiu principiu al ei, — de altfel unicul principiu, la care ține. Condusă de această deșină a sa a publicat zilele trecute asupra conferinței intime dela 1 Octomvrie n. — de care nici acum n'are liniște — un articol: »Conventicolul din Sibiu«, — pe care l'am remarcat deja în felul, care-l merita. Atâtea scornituri și minciuni absurde cuprinde acel articol, încât temerarii dela foia de scandal — trebuie să recunoaștem — s'au întrecut pe sine înșiși. Între alte insanități scriu că conferința ar fi hotărât să ceară intervenținea »magnatului Gall Jozsef« la guvern, pentru ca să ne dea »status quo ante!« — Și sunt atât de cinici acești intriganti de profesori, încât acum se provoacă în prim-articol, va să zică serio — dacă mai poate fi vorba de seriozitate la o astfel de foie — ca la un fapt, la scornitura lor. Nu ne-am fi oprit nici la acest simptom al decadenței, în care a ajuns foia de scandal, dacă nu s'ar fi întâmplat, ca oameni serioși să fie seduci de necălițele lor »zeflemele«, pe care acum înșiși zeflemisti vor să le traducă în serios.

Nu știm cum, cum nu, destul că într-o zi »Drapelul« din București, organ serios și cumpătat, publică tam-nissam faimosul articol »Conventicolul din Sibiu«, cuvânt de cuvânt din foia aradană, chiar fără a indica izvorul suspect, din care a scos urita marfă. Vine apoi »Voința Națională«, — și reproduce același articol-minciună, cu introducerea de recomandare: »Cetim în Drapelul«....

Nu putem crede, ca redactorii dela »Voința Națională« să nu fi cunoscut izvorul articolului; ei însă tocmai de aceea au dat marfei altă etichetă, ca să treacă mai bine.

Astfel s'a dat calumniei o largă publicitate, în publicul mai puțin orientat din România, bine știind autorii, că dacă la noi astfel de gogoși nu mai prind, nici calde, nici reci, nici în serios, nici în zeflemea în România mai pot avea creștere.

Prea binecunoscută era însă intriga, prea îndrăzneț atentați asupra adevărului, și prea păcătos abuzul de bunăcredința Românilor din regat, decât ca să rămână nedescoperite.

»Drapelul« din București, publică acum în doi numeri din urmă, la loc de frunte, articolul larg al directorului nostru, dl Dr. E. Dăianu, în care se desvêlesc aceste cutezate imbecilități ale scandalagilor din Arad.

Toate calumniile îndrăznețe sunt spulberate și autorii lor vor trebui acum să se rușineze, dacă ar mai avea un picur de bun simț.

Să sperăm, că »Voința Națională«, care s'a făcut echou acelor necuviințioase scornituri, nu va voi să se declare complice ori patron al infamității autor anonim, și va reproduce acum din »Drapelul« și articolul de rectificare, făcându-i aceeași introducere scurtă: »Cetim în Drapelul«....

Sibiu, 27 Oct. n.

Memento. 22—29 Octomvrie: Expoziția de poame a Reuniunii agricole rom. în Sibiu.

28 Octomvrie: Congregația comitatului Alba-Inferioară în Aiud. — Concours de medic cerebral în Făget (Maros-Bükks). — Alegerile pentru deputații congresuali din cler în dieceasa Aradului.

29 Octomvrie: Reuniunea femeilor române gr-cat. din Blaj, adun. gen. în Blaj. — Reun. inv. gr-cat. din vicariatul Făgărașului, adun. gen. în Beșimbac.

D-șoara Agata Bărsescu a sosit ieri în Sibiu pentru a începe o serie de producțiuni în teatrul local. Măne, Sâmbătă, va avea rolul principal în piesa »Dama cu camelii« de Alexandru Dumas.

† Maria Malén, văduva lui Paul Făgășe a răposat Marți în Oradea-mare, în etate de 84 ani. O deplâng fiii Teodor Făgășe, deputat dietal, Paul Făgășe, jude de tribunal în Oradea-mare, Alexandru Făgășe, căpitan de poliție în Oradea-mare, fiicele Elisaveta, Rosalia și Alexandra, ginerii, nepoții și numeroase rudeni. Inmormântarea s'a făcut ieri în Oradea-mare.

La expoziția de vite a Reuniunii agricole a Șvabilor din Bănat, ținută în 22 Octomvrie în Detta, au fost premiați Români Ștefan Creciu din Voitec (30 coroane pentru junine), Moise Popovici din Voitec și Valeriu Ivan din Opațița (cu câte 15 coroane pentru vaci cu lapte), Ștefan Sârbu, Moise Lungu și Constantin Ardelean din Voitec (câte 5 coroane pentru vite de prăsilă), Moise Lungu din Voitec (30 coroane), Petru Petcu din Bretea (20 coroane), Constantin Ardelean din Voitec și George Căpățînă din Denta (câte 15 coroane) pentru oi.

Eleonora Duse, celebra trageciană italiană, a sosit Marți seara la Buda-pesta, jucând ieri la teatrul popular rolul principal din »Dama cu camelii«, ear' mănsear-va reprezenta pe Cleopatra în piesa »Antoniu și Cleopatra«, la care trupa artistei își are costumele proprii, egiptene și romane, de o pompă admirabilă.

Dl Simeon Popescu, fost profesor de teologie la seminarul archidieceșan și în urmă protopresbiter al tractului Sibiu, e numit profesor definitiv la catedra de religie dela școala normală de institutori din București.

Iarnă și primăvară. Marți pe la 2 ore după amiază în Brașov a nins furtuși de zăpadă. Pe când în Brașov iarna își trimite soarele, pe munții dela Azuga înfloresc vioarele. Redacția lui »Kronstädter Zeitung« spune că i-s'a trimis dela Azuga o viorea frumos înflorită.

Căsătoria Archiducesei Stefania. Conform unor știri din Bruxella, părechea regală a Belgiei va ignora total căsătoria Stefaniei cu contele Lónyay. Regele Leopold a sîstat solvirea apanajului ce-l dădea până acum ficei sale și-i va interzice și folosirea titlului de »Alteță Regală«.

Pentru obligații la miliție. Magistratul orașului Sibiu face cunoscut, că: 1. Tinerii sibiieni născuți în 1879, cari cu 1 Ianuarie 1900 intră în obligămîntul de a se prezenta la apărîntorii primei clase de etate, cum și cei născuți în 1878 și 1877, aparținătorii clasei a II. și a III-a de etate, cari nu sînt încă definitiv absolviți dela obligămîntul de a se prezenta, au să se înștiințeze la vicenotarul C. Jekelius în orele a. m. în decursul lunii Noemvrie, în persoană ori prin oare-care dintre rudeniile lor, avînd a duce cu sine documentul de cetățenie (cărțile de muncă etc.) Întrălăsarea înștiințării va fi pedepsită cu amendă până la 100 fl., ori arest până la 20 zile. 2. Petițiunile pentru recunoașterea favorurilor indicate în §§. 31—34 ai legii de recrutare întru împlinirea obligămîntului de arme au să fie subternute în decursul lunilor Ianuarie și Februarie 1900, cel mult în ziua asentării la comisiunea de asentare. 3. Cererile pentru concesiune de a se prezenta la asentare afară de cercul Sibiului, au să fie subternute în decursul lunii Noemvrie, cu atât mai virtos ca cererile intrate mai tîrziu nu vor fi luate în considerare. 4. Înștiințările strănilor domiciliati în Sibiu, născuți în anii 1879, 1878 și 1877, încă au să se facă în biroul numitului vicenotar dela 1—30 Noemvrie. Pedapsa pentru intrălăsarea înștiințării e aceeași ca la pct. 1. În sfîrșit se observă, că necunoașterea obligămîntelor impuse prin legea de recrutare, ori necunoașterea publicației de fapt nu poate servi ca scusă la intrălăsarea înștiințării.

În Peștiș (comitatul Bihor) s'a întâmplat în 23 Octomvrie o mare nenorocire. Tîeranul Ioan Abrudan fiind la plug, femeia a adus cănepra în casă, ea se o uște. Cănepra din negrijă s'a aprins. În casă era femeia și trei copii. Notoriu femeia în loc să scoată copiii din flacăra și să scape și ea, a voit să stingă cănepra, ceea-ce nu i-a succedat. Astfel s'a întâmplat, că ea cu 2 copii au luat foc și au ars așa, încât de abia e speranță de scăpare. Un băiat ca prin minune a fost scos din flacăra neatinș. S'au strîns oameni mulți la fața locului și au stîns focul așa, că casa nu s'a aprins.

Esplosie într-o tipografie. În tipografia din palatul societății căilor ferate arad-cenadane, în Arad, un servitor a s'apart un vas cu benzin, care aprinzîndu-se dela lumina de gaz, a explodat. De sgu-duitura esplosiei s'au zdrobit mai multe ferestri ale edifiului, ușile au fost isbite cu putere foarte mare, ear' dintr-o odaie a expediției scîndurile de pe pereți s'au despicat și au fost avîrșite în mijlocul lucrătorilor; toate lămpile de gaz din opt odăi și din coridoare au fost stînte și mașinele minate de motor s'au oprit; numai o singură odaie lumina, cuprinsă fiind în flacăra. Din personalul tipografiei a ars scrum mașinistul Alexandru Massa, ear' fata Etelca Boja a primit arsuri de moarte.

Studenți spărgători de prăvălie. Gergdr Szilárd și Szilágyi Gyula, elevi în cl. III. a școalei civile din Arad, Duminecă după amiază au deschis cu chei false prăvălia lui P. Lazar și au furat 110 fl. Afacerea s'a transpus procuraturii și a fost înștiințată și direcțiunei școlare.

Lupii n'vatră. În Pardani, comitatul Torontal, o haită de lupi au atacat Marți noaptea turma de oi și au sfîșiat opt miei. Păcurarul numai cu fuga a putut scăpa de primejdie.

Calul troian pe bină. La opera din Paris se va reprezenta în 15 Noemvrie opera »Luarea Troiei« a lui Berlioz. Va fi dus pe bină și calul troian, care se construiește într-un atelier anume spre acest scop, după datele ce se află despre el în »Iliada« lui Homer. Lungimea calului va fi de 5 metri, ear' înălțimea de 7 metri. În pîntecele lui va fi loc comod pentru o mulțime de coriști.

Dela expoziția de poame. Expoziția de poame e viu cercetată, au încasat peste 160 fl. Dela ultimul nostru raport au vizitat-o următoarele corporațiuni:

Școala de aplicație de lângă seminarul »Andreian« din Sibiu, sub conducerea dlui învățator Candid Popa; școala română din suburbiul Iosefin al Sibiului, sub conducerea dlui învățator Toma Joandrea; școala română din suburbiul »Poarta-Turnului« al Sibiului, sub conducerea dlui învățator Lazar Negrilă; elevii dela gimnasiul luteran și de stat din Sibiu; pedagogii și clericii din seminarul »Andreian« din Sibiu, sub conducerea profesorului Dr. Barcianu; elevii dela școala civilă a »Asociațiunei«, sub conducerea d-șoarelor profesoare M. Cioban și Eug. Jovescu; elevii dela școala Reuniunii femeilor române din Sibiu, sub conducerea dlui învățator Ilie Moga și d-șoara Joandrea. Învățătorii din districtul Sibiu, sub conducerea dlui comisar Dr. V. Bologa.

Dl Emil Racovița, tînerul explorator român, care a luat parte în expediția polul sudic, se află acum în Anvers, unde așteaptă sosirea vaporului »Belgica«, cu care s'a făcut expediția. Lucrurile colectate de dl Racovița în călătoria sa vor fi transportate la Paris, unde vor fi analizate și espuse într-o sală la »Sorbona«. După-ce le va studia dl Racovița, acest Nansen al Românilor, va da într-o publicațiune rezultatele studiilor sale.

Bal românesc în Timșoara. DAMELE române din Timșoara-Fabric, în 16 Noemvrie aranjează bal în localitățile dela »Fabrikshof«, în favorul elevilor săraci ai școalei române. Presidentă a comitetului aranjator e d-na protopopeasă Maria Putici, secretară I. Miculescu, ear' cassieră Maria Gherdan. (Contribuii se pot trimite la adresa cassierei, Timșoara-Fabric, str. Tigrlui Nr. 2).

Comună în flacăra. Comuna timșană Sîn-Mihail-nemțesc, a fost devastată de un mare incendiu ajutat de un orcan teribil.

Concertul dela Sacul, pe care »Reuniunea de cântări a plugarilor români din Hodoș« era să-l dea în 29 Octomvrie, cu ocaziunea adunării generale a despărțimîntului Lugoj al Astrei, nu se va ține, de oare-ce adunarea despărțimîntului s'a aminat.

Inmormîntare fără mort. D-șoara Ana B., fiica unui burghez din Lipova e învățătoare în Szent-János. Zilele trecute mama ei a fost chemată de urgență să se cerceteze fiica, bolnavă. În adevăr d-șoara era bolnavă de moarte, ceea-ce vîzînd îngrijorată mamă, a telegrafat soțului ei, că fiica lor e moartă. Omul, fiindu-le fata unicul copil, dispune îndată să se tragă clopotele, cere telegrafice licență dela vicecomite, ca s'o aducă și inmormînteze acasă, face comăndele de lipsă la institutul de pompe funebre și pleacă apoi și el la Szent-János. Acolo află, spre mare bucurie, că fata nu numai nu e moartă, dar' a trecut chiar și peste criza boalei. Fericit de această surprindere, a retractat telegrafice toate dispozițiunile referitoare la inmormîntare.

»Zde« și »eară«, »zde«. În orașelul Skul din Bohemia la adunarea de controlă a rezerviștilor un lucrător anume Buresch a răspuns »zde« în loc de »hier«. Căpitanul a dictat lui Buresch arest. Când Buresch a fost condus la arest, bărbaii de încredere ai autorității civile au părăsit sala demonstrativ, ear' rezerviști s'au postat toți în jurul căpitanului și i-au strigat: »Noi sîntem Cehi! Cehi, Cehi! Pricepi-o aceasta, căpitan? Ear' poporul adunat pe afară a început să cînte cîntări naționale cehice, cari au fost repetate apoi de rezerviștii din sală. Căpitanul, împreună cu cei cinci soldați ai lui, a părăsit grabnic sala și a telegrafat după ajutor la comuna din Praga.

Știri mîrșite. În 15 Noemvrie se va ține la casa comunală din Vințul-de-jos peritracarea de espropriare a pămînturilor peste cari va trece noua parte a drumului de țară Turda-Sibiu-Brașov.

— În suburbiul Iosefin al Timșoarei grasează epidemia de șarlach.

— În Transvaal luna trecută s'a scos din băi aur în preț de 48 milioane florinai. Traiul, în urma izbucnirii războiului, e foarte scump, un beefsteak costă în Johannesburg 12 fl.

— Fata Mlakó Iulica din Timșoara frîsîndu-și bucele cu fer încălzit la spirt și-a aprins pîrul. A primit arsuri grave la cap și pe trup.

— Alăturiieri s'a înăunurat calea ferată bulgară Varna-Șumla-Tirnovă-Roman-Sofia. Noua cale se va da comunicațiunei peste o lună.

POSTA REDACȚIUNELI

Verset. Rugăm dispensează-ne de a mai atrage atențiunea publică asupra unui lucru atât de scandalos și scandalisat.

»Logos«. Vom publica, dar' credem că ar fi mai consult a iscali articolul. Voiți?

VIATA SOCIALĂ.

Casina din Cluj.

Membru al »Casinei« din Cluj poate fi orice cărturar român. Plătești neînsemnata sumă de 1 fl. 50 cr. anual. Când cugești la cei 1 fl. 50 cr. te miri cum de se mai află Român inteligent în Cluj, care să nu fie membrul »Casinei«. Și într'adevăr sînt destui.

Afară de Clujeni se mai află la 170 universitari români, cari toți pot fi membri ai »Casinei«. Dar' nu-s. Și pentru-ce? Neinteresare (»Lipsa de indiferentism«!).

Eu mă aflu într-o comună aproape de Cluj. De câte-ori merg la oraș, cu toată graba, nu pot să nu petrec în »Casina rom.« baremi un sfert de cias. Acolo mai aud vorbă românească, cetesc foi românești, vîd cunună frumoasă de Români inteligenți, îmi place a resfoi toate foile noastre, pentru-că nu le pot procura pe toate. Afară de »Tribuna« doar' nici nu vezi la mine altă foie.

Răsfoind odată toate foile, găsesc între ele una nouă. Mă apuc de cetit, cetesc »Narodnik... Cetesc mai departe, mă trezesc, că nu înțeleg ce cetesc, cu toate-că îmi mai rupeam limba cu compunerea cuvintelor. Era foia Slovaciilor, adusă de »Casina rom.« pentru vre-o cățiva universitari slovaci, cari sînt frați de cruce cu universitarii nostri. Sași? Ei s'au pierdut. Sînt frați de cruce cu Ungurii.

De multe-ori mă întîlnesc prin Cluj cu prieteni și cunoscuți din jur, fi invit să vină cu mine la »Casina«, ei vin bucuroși, ba unii îmi mulțumesc, că ei nici nu știu unde e »Casina română«.

Așa mi-s'a întîmplat cu un preot, care fiind om nou în părțile acestea, nu a știut unde e »Casina«. L'am condus, și mi-a mulțumit, promîndu-mi că totdeauna va cerceta »Casina«. Mai mulți aș putea înșira, cari ar dori chiar să fie membri ai »Casinei«, deși sînt în jur, și nu în centru.

Atrag atențiunea președintelui »Casinei«, ca dacă se poate să invite inteligența din jur a se înscrie de membri ai »Casinei« și-l asigur, că vorba fi va afla echou. Ba nu uite a veni cît de des în coatingere cu inteligența din jur.

Am cetit avisul pentru membrii înființîndului cor universitar, pe un părete al »Casinei«. Dumnezeu le ajute să-și vază împlinită dorința.

„Chimu“.

ECONOMIE.

Dela expoziția de vite din Sibiu.

Ieri, la 26 l. c. s'a ținut expoziția de vite aranjată de »Reuniunea agricolă română din comitatul Sibiului«, unica Reuniune agricolă românească, care dă semne de viață. Expoziția de poame se continuă încă, și eată s'a deschis și expoziția de vite. A fost bine cercetată, deși era și mai bine, dacă nu se întîmpla schimbarea de termin, care pe mulți i-a încrecat. Am vîzut vaci, juninci, vițele și taurenci roșii și pistricii de rassa pinzgau, unele mai frumoase decât altele. Au fost și câteva oi. Au fost peste 60 de esponenți.

Când am sosit eu era la 1¹/₂ d. a. Juriul era întrunit. Juriul s'a compus din următorii domni:

Inspectorul agronomie al cercului, veterinarul comitatului, profesorii Dem. Comșa și Dr. Barcianu, membrii V. Tordășianu, A. Lebu și Verzar ș. a.

Aci, după listele ce le avea fiecare a mână, au satorit a se împărți următoarele premii:

I. Pentru oi au fost premiați: cu premiul I. de 25 coroane Vasiliu Bălan din Cristian; cu 10 coroane Petru Vidrigin din Rîșinari; cu 6 coroane Nicolae Șurean, învățator; cu 4 coroane Nicolae Gligor; cu 2 cor. Vasile Pop, toți din Cristian.

II. Pentru tauri dela 1¹/₂—2 ani, cu prem. I. de 40 cor. Constanța Barcianu din Rîșinari; cu 20 cor. Iosif Joandrea din Sibiu; cu 10 cor. Dumitru Opreș, econom în Șura-mare; cu 10 cor. Nicolae Vidrigin din Rîșinari; cu 5 cor. Lazar Bulea din Sibiu.

III. Pentru vaci dela 2¹/₂—8 ani, cu premiul I. de 35 coroane Alexandru Lebu din Sibiu; cu 25 cor. Andreiu Teodor, grădinar din Sibiu; cu 20 cor. capelanul Opreș din Șura-mare; cu 20 cor. Elena Stoianovici din Sibiu; cu 8 cor. Ilie Gabor din Sibiu; cu 8 cor. Ștefan Restanță din Șura-mare; cu 5 cor. Vasile Chirea din Sibiu; cu 5 cor. Ioan Radu din Turnișor; cu 10 cor. Ioan Opreș din Șura-mare; cu 5 cor. Nicolae German din Șura-mare; cu 5 cor. Elena Mohan din Sibiu; cu 5 cor. Ana Crăciun din Sibiu; cu 5 cor. Lazar Prașca (pentru o frumoasă vacă holandeză); cu 4 cor. Ioan Mateiu din Cristian.

IV. Pentru taurenci și juninci, cu prem. I. de 30 cor. Andreiu Teodor din Sibiu; cu prem. II. de 25 cor. Alexandru Lebu din Sibiu; cu 10 cor. Dumitru Ciupea din Șura-mare; cu 6 cor. Nicolae Joandrea din Sibiu; cu 5 cor. Ilie Popidan din Sibiu.

V. Pentru viței și vițele, cu premiul I. de 20 cor. Alexandru Lebu din Sibiu; cu 5 cor. Ștefan Restanță din

Șura-mare; cu 3 cor. Vasile Vălean din Cristian; cu 3 cor. Ștefan Opreș din Șura-mare; cu 2 cor. Nicolae Banciu din Bungard.

Domnul Alexandru Lebu, care s'a învrednicit de 3 premii, în valoare de 80 coroane, declară în urmă că premiile ce i-s'au votat d-sale lasă să rămână la casa Reuniunii române agricole spre a forma un fond de premii pentru alte expoziții de vite.

După distribuirea premiilor avea să urmeze o prolegere de dl Tordășianu, la care însă n'am putut rămîne. Pot spune de încheiere, că esponenții merita toată lauda pentru îngrijirea cu care cultivează vitele. R.

Din public. *)

Dela expoziția de poame.

Vestim prin aceasta, că expoziția de poame va fi deschisă și Duminecă d. a. până la orele 6 la lumină electrică. Vînzarea obiectelor din expoziție se va face Luni, cu începere dela orele 10 a. m.

Sibiu, în 27 Octomvrie n. 1899.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului«.

Dem. Comșa, Vic. Tordășianu, preș. secretar.

Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Ultime știri.

Pretoria, 27 Octomvrie n. Lupta a doua dela Elandslaagte a ținut 7 ore. Trupele engleze au fost respinse până la Ladysmith.

Ladysmith, 27 Octomvrie n. Coloana generalului Yule s'a împreunat cu cea a generalului White. Burii au început de nou a bombarda orașul Mafeking.

FELURIMI.

O istorie de stafii. Din Mödling (lângă Viena) se raportează: Populațiunea de aci se află în mare iritațiune de vre-o trei săptămîni din cauza unei întîmplări misterioase. E vorba despre o șarlatanerie spiritistică veche și aproape vitală, care încă nu-i lămurită. În piața Schöffel a suburbiului Schöffel se află casa dlui Johann Weiss, sub nr. 5. În casa aceasta conduce proprietarul negoț de vestiminte și croitorie. Despărțit numai prin o mică curte, se află în această casă reuniunea de consun, și la partea dreaptă e zidită casa neguțătorului Josef Dimberg. De trei săptămîni în fiecare seară după 5 ore se aruncă în curtea lui Weiss petri, cartofi, cărbuni, păhare, sticle și alte lucruri. Domnul Weiss nu poate prinde pe făpturii pe lângă foata truda, stă cu familia într-o agitare încordată și înștiințează gendarmeria și poliția despre cele întîmplate. Și pe lângă toate că organele siguranței publice au în-cunjurat atât casa aceea, cît și ale vecinilor, n'a putut descoperi nimic suspect. Tot sboară petri, cărbuni și alte lucruri de acestea în curte peste capetele organelor de siguranță, ba în câteva rînduri s'au spart și unii ochi de fereastră. Causatorul acestor jucării nu puti fi descoperit, deși sute de curioși ocolesc casa în toate serile. Domnul Weiss a pus un premiu de cincizeci de coroane pentru acela, ce ar pute descoperi pe făpturii.

Va să zică, stafii sînt și lângă luminata Viena!

(»Kronstädter Tagblatt«).

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Sâmbătă, 28 Octomvrie n.

Primul debut, ca oaspe, al d-șoarei

Agata Bărsescu.

DIE CAMELIENDAME.

Dramă în 5 acte, de A. Dumas-fiul.

Inceputul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

La 27 Octomvrie n. 1899.

Hotel »Împăratul Romanilor«: Dr. Fejervary, avocat din Făgăraș; Kosch, cond. de edile din Cluj; Agata Bărsescu, actoriță din Viena; Veress, preot din Csik-Nagy-Kaszon; Octavia Desean, Al Attean, din Seliște, învățătoare; Lakner, Sochaty, Eisenfels, Rosenstock, Kühnel, Grünfeld, comercianți.

Hotel »Neurhrer«: Jung, Riebel, din Viena, privatieri; Milard, actor din Viena.

Hotel »Meltzer«: Dr. Schmieder, din Frankfurt l. Main; Poinescu cu soția, vameș din Rîvadului; Larghi, inginer din Căneni; Deutsch, notar de trib. din Szombathely; Mieu, notar Dobrotă, preot din Poiana; Waechter, comerciant din Hunedoara.

Hotel »Habermann«: Kriss, volajor din Viena; Kutschera, tapasier din Budapesta.

Mătasă Foulard 65 cr.

(FOULARD-SEIDE)

— până la 3 fl. 35 cr. pro metru, desemnurile și colorile cele mai noue —

precum și mătasă Henneberg, neagră, albă și col rată dela 45 cr. până la fl. 14 65 de metru — lucie, vârgată carré, mustat, Damaste etc. (cam 240 diferite calități și 2000 diferite colori și desemnuri etc.

Pentru haine și blouse din fabrică. Privăților li-se trimite franco și liber de vamă, în casă.

Mustre se trimit cu posta primă.

[4] 43-52

(În Elveția porto postal e doplu).

Fabricile de mătasă ale lui G. Henneberg în Zürich,
(liferant de curte c. și r.)

Almanachul învățătorului român.

Apel către frații colegi și către amicii școlaii române.

A apărut, și se află de vânzare la subscrisul, și la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, strada Poplăcei nr. 15.

„Almanachul învățătorului român”

pe anul școlar 1899—1900.

Dacă în lipsa de abonamente suficiente și în fața speselor mari, pe lângă toate opintirile, nu ne-a fost cu putință a reduce prețul, ceea ce am fi dorit din toată inima, aceasta se compensează pe deplin prin faptul, că în acest an *Almanachul* a apărut cu mari îmbunătățiri atât la cuprins, ce s'a îmbogățit cu material de mare folos învățătorilor, cât și îndeosebi la ajustarea esterieor.

În estan *Almanachul* este legat frumos și trainic, în legătură de pânză, cu teacă pentru cerusă etc., ilustrat și peste tot foarte elegant.

Almanachul are acum formatul unui *notes* portativ, plin de cunoștințe din domeniul literar și pedagogic, legi și ordinațiuni și cu multe alte îndrumări, cari stau zilnic la dispoziția învățătorului în toate afacerile sale școlare.

Eată, pentru orientare,

Cuprinsul Almanachului:

Prefață.

I. *Căldindarul și notițe din tipic* *pro 1899/00*, II. *Date chronologice* *pe anul 1900*.

III. *Date genealogice*: A) Austro-Ungaria. B) România. C) Celelalte state europene.

IV. *Afaceri de poștă și telegraf*: 1. Serviciul de scrisori. 2. Serviciul de mesagerie. 3. Tarifa pentru telegrame.

V. *Competențe de timbru și taxe*: 1. Dispozițiuni generale. 2. Documente scutite de timbru. 3. Documente necutite de timbru. 4. Competența calculată în procente. 5. Scala timbrelor.

VI. *Șematismul bisericii ort. române*: 1. Metropolia. 2. Diecezele: A) Arhiepiscopia Transilvaniei. B) Dieceza Aradului. C) Dieceza Caransebeului.

VII. *Șematismul provinciei metrop. gr.-cat.*: Metropolia. 1. Arhiepiscopia. 2. Dieceza de Oradea-Mare. 3. Dieceza de Gherla. 4. Dieceza de Lugoj.

VIII. *Reuniuni învățătoresci*: a) Reuniunea învățătorilor români gr.-or. dela școlile confesionale din dieceza Caransebeului; b) Reuniunea învățătorilor dela școlile populare confesionale din protopopiatele arădane I—VIII; c) Reuniunea inv. gr.-cat. „Mariana” din Năseud; d) Reuniunea învățătorilor gr.-or. din districtul Sibiuului; e) Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei; f) Reuniunea învățătorilor rom. gr.-cat. din dieceza Lugojului recte ținutul Lugojului; g) Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din ținutul Hațegului, cu centrul în Hațeg; h) Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Făgăraș.

IX. *Partea literară*: 1. Oda, la desvîlirea bustului lui Ienachiță Văcărescu, de *Al. Muntean al lui Vasile* (București).

2. Dr. Dan. P. Barcianu, schiță biografică cu portret, de Red. *Almanachului*.

3. Sentențe pedagogice, de diferiți autori celebri.

4. Ioan Pop Reteganul, schiță biografică cu portret, de *George Cătană* (Valeadieni).

5. Școala și biserica, ca factori primordiali în educațiunea și cultura națională, de *Iosif Velcean* (Recița).

6. Cugetări, de *Ioan Seurtu* (Cluj).

7. Dascălii mei, amintiri din copilărie, de *Alex. Muntean al lui Vasile* (București).

8. Școala lui Lazăr, scenă din revista istorică-națională „100 de ani”, de *I. L. Caragiale* (București).

9. Maxime, de *Petru Cipou*, învățător (Luncpoara).

10. Plugșorul anului, poezie dedicată învățătorilor români, după *C. Teodoru*.

11. Dragi pe ascunsul, versuri de *Adrian Ungurean*, învățător (Curtcheri).

X. *Pro domo*. (În această rubrică găsim aprecieri favorabile asupra *Almanachului*, an. I., dela diferiți bărbați: Stefan Velovan, Dr. Al. Mocsonyi, V. Babș și mulți învățători).

XI. Școala confesională. (Aci găsim lucruri vrednice de știut pentru toți învățătorii. Anume:)

a) *Regulament* pentru organizarea învățământului în școlile populare;

b) *Din drepturile și datorințele învățătorului*;

c) *Literatura noastră școlară* în anul din urmă.

XII. Cartea experiențelor. (În această parte urmează vre-o 2—3 coale de rubrici pentru notițele trebuincioase învățătorului peste an).

XIII. *Apendice*.

XIV. *Anunțuri*.

Rămâne acum, ca îndeosebi frații colegi, conștii de chemarea, poziția și cerințele de progres și cu dor de a contribui la ridicarea nivelului statutului învățătoresc, să nu întreprindă a da — între toate împrejurările — spriginul dorit și pretins de acest opor, menit a fi *un sincer călăuz dascălului român și a stabili legătura solidară între învățătorii noștri*, stându-le întru ajutor întru împlinirea chemării sublime, ce o au în mijlocul poporului nostru.

Să părăsim odată, fraților colegi, superficialitatea, indolența, ușurătatea și *restăfărea forțelor*. Să ne gândim cum am sta noi, dacă *fiecare* ar fi la culmea chemării sale?!

Atunci, văzând frumoasa-vă interesare, *Almanachul* nostru va prinde curaj, va câștiga teren și drept de viață, ear' amicii sei, protectorii școlaii române, nu vor întârzia de a ne privi și prețui după-cum merităm, și amăsura aspirațiunilor și prestațiunilor noastre, amăsura inteligenței, cunoștinței și afirmării noastre publice, ne va și remunera materialicește.

»Almanachul» s'a dat pentru voi, fraților colegi, prin urmare apelând la spriginul vostru binevoitor, soarta lui o pun în mâinile voastre și a tuturor bărbaților și amicilor școlaii române.

Mai având la dispoziție unele exemplare din anul trecut, doritorii de a avea și »Almanachul» din I. an, binevoiască a trimite subscrierului, ori »Tipografiei», societate pe acțiuni, Sibiu, 70 cr. și-l vor primi, trimis franco.

Recița-montană, (Resiczabánya), 8 Oct. 1899.

Cu stimă și frăție

Iosif Velcean,
inv. român.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 27 Octombrie n. 1899.

Hărte-monetă română	Cump.	9.35	vând.	9.40
Lire turcești	„	„	„	„
Imperiali (15 R ^o aur)	„	18.92	„	19.02
Ruble rusești 100 a	„	126.75	„	127.75
Galbeni	„	9.54	„	9.59
Napoleon-d'ori	„	9.52	„	9.59
100 Marce germane	„	58.67	„	59. —
Livre sterling	„	11.96	„	12.06

Bursa de Budapesta.

Din 25 Octombrie n. 1899.

Renta de aur ung. 4%	115.85
„ „ 4%	95.10
„ „ val. cor. 6%	119.60
Împrumutul căilor ferate ung.	118.75
Bonuri rurale ung.	94. —
„ „ croate-slavone	99. —
Obligațiunile desp. regalilor	162. —
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	187.50
Renta de hărte austriacă	99.60
„ de aur austriacă	93.75
„ de aur austriacă	117. —
Losuri austriace din 1860	185.50
Acțiunile băncii austro-ungare	905. —
„ „ de credit ung.	374. —
„ „ de credit austr.	363.80
Scrișuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	102. —
Argintul	5.70
Galbeni împărătești	8.68
Napoleon-d'ori	9.57
Mărci 100 imp. germane	58.95
London 10 Livre sterlingi	120.70

Bursa de Viena

Din 25 Octombrie n. 1899.

Renta de aur 4%	116.10
Renta ung. v. c. 4%	95.20
Împrumutul căilor ferate ung.	119.60
Bonuri rurale ung.	118.50
„ „ croate-slavone	99.80
Renta de hărte austriacă	99.55
„ „ argint austriacă	99.85
„ „ aur austriacă	117.55
Losuri austriace din 1860	184. —
Acțiunile băncii austro-ungare	900. —
„ „ de credit ung.	376.50
„ „ de credit austr.	370.25

Bursa de București.

Din 12 Octombrie v.

5% Renta perpetuă	4% Fonc. rur.	79 1/2
„ „ am. 1881 97 1/2	„ „ urb. Buc. 86 1/2	
„ „ „ 1892 99 —	„ „ Iași 80 1/2	
„ „ „ 1893 99 —	Banca Naț.	2400
„ „ „ 1894 82	„ „ Agric.	290
„ „ „ 1895 85	„ „ României	
„ „ „ 90.94 87	„ „ de scont	238
„ „ „ 1896 88 1/2	Dac. Rom.	412
„ „ „ 1898 88 1/2	Națională	425
Convertite rurale	Patrică	60
5% Obl. c. B. 1883	Construcții	
4 1/2 „ „ „ 1890	Basalt artificial	
5% „ „ „ 1895	Tramv. nou	
5% Fonc. rur.	Baia centrală	101

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baiteș.

Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe acțiuni: Iosif Marschall

Nr. 2925/1899.

[332] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de notar cerual în comunele mici *Nucet* și *Cornățel* (Szentjánoshegy și Hortobágyfalva) cu sediul oficial în Cornățel, se scrie prin aceasta concurs cu observarea, că petițiunile de concurs, scrise cu mână proprie a concurentului și înscrise cu documentele prescise în §. 6 al art. de lege I. din 1883, sânt a se subșterne subscrisului până în 20 Noemvrie a. c.

Dotatiune.

1. Salar anual 400 fl.
2. Cuartir liber oficial
3. Taxele statutare pentru lucrările private.
4. La cas de a fi numit conducător de matricule, onorar 80 fl.

Noemvrie, la 22 Oct. 1899.

Haner,
protopretor.

Sz. 3753.99.

[330] 2—2

Arverési hirdetmény.

Alsópian község mint jogi testület a 15. számú alsópian telekgyűzőkönyvben a 111. rend 1274, 1275, 1276 helyrajzszám alatt foglalt az országút mellett levő csárdát és hozzá tartozó 10 hold 348 □-ól térfogatú telket a felsőbbhatósági jóváhagyás reményében Alsópian község házában 1899 évi november hó 12-én d. u. 2 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverezés útján eladja.

Kiküldési ár 1500 forint.

Bánatpénz 150 forint.

A közlebbi feltételek az alulírottak és Alsópian község irodájában a rendes hivatalos órákban betekintethők.

Szászsebes, 1899. október hó 20-án.

A járási főszolgabíró:

Dörr Albert.

Se dă în arândă

casa nr. 1 din Călnic, u. p. Sebeșul-săseș, împreună cu edificiu de locuit, boltiță, cârcimă și licență pentru vinderea de beuturi diferite.

Ofertele a se trimite la

Nataliel Jagdmann,

[320] 2—2 în Călnic.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Se află de vânzare:

George du Maurier

TRILBY.

IN ROMANEȘTE

DE

AFIN DE LA TUSCIA.

Prețul 1 fl. v. a. plus 5 cr. porto.

◆◆◆◆◆

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a

bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatese sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Pentru oameni tineri există numeroase mijloace din străinătate, franceze, engleze și germane, în contra durerilor și scursurilor de țeve.

În toate casurile, în cari medicii prescriu oleu de santal, mai consult și mai bine este a se întrebuința

Santal-Egger,

preparat din cel mai bun oleu de santal din India, prescriș pacienților din partea medicilor.

Prețul unui flacon 1 fl. 50 cr.,

la trimiterea înainte a prețului franco 1 fl. 70 cr.,

2 flacoane 3 fl.

[263] 7—40

3 flacoane 4 fl. 50 cr.

Farmacia la „Palatinul țerei”

în Budapesta, VI., Váci-körút 17.

Vindere de moară cu vapor.

Moara cu vapor de pe hotarul comunei Frâna, în apropiere de gara dela Copșa-mică, din cauze familiare se vinde din mână liberă.

Moara există de cinci ani, în acest timp a fost de nouă ajustată, și anume cu o mașină Höcker, semi-stabilă, de putere de 12 cai, trei mașini de minat de 42 cai, un cilindru de măcinat, două lifturi, o mașină de curățit grăunțele, toate minate pe curele.

Informațiuni detaliate dă

[317] 3—8

Carol Entersz,

în Copșa-mică.

Cele mai multe dame au lipsă de:

Pudra unsuroasă a lui Leichner,
Pudra Hermelin a lui Leichner,
Pudra Rouge fin de Theatre a lui Leichner,
Pomada de unsoare a lui Leichner,
Creioane pentru sprâncene a lui Leichner,

[37] 6—6

garantat cele mai bune preparate de acest soi.

Se pot căpăta numai veritabile și proaspete la

PARFUMERIA MELTZER,

strada Călniciei (edificiu comanda de torp),
în Sibiu.

GUSTAV MELTZER,

fabrică de săpun și lumini, strada Gușteriței,
în Sibiu.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască legea numită *veterinară*. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumăra dela

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.